

“Робота з дітьми з правового виховання”

Поради для вихователів

Як відомо, провідним видом діяльності для дитини є ігрова діяльність. **Гра орієнтує малюка в соціальній дійсності, виховує в нього прагнення до суспільно значущої і суспільно оцінюваної діяльності.** Грі дітей треба приділяти велику увагу і тому, що в ній формується характер, волевільності, відбувається «навчання життю» за певними правилами. Інакше кажучи, у грі діти регламентують свою поведінку за допомогою правил. Вони поведуться природно та невимушено. У грі виховується позитивна самооцінка та формується на її підставі.

Використовуючи різноманітні ігрові вправи, діти набагато легше засвоюють матеріал, працюють із більшим зацікавленням. У плані виховної роботи з дошкільниками доцільно проводити: --ігри-вправи на актуалізацію «Я»; --ігри-вправи, в яких дітям пропонується розв’язати ситуації з певним морально-правовим змістом; --дидактичні ігри, наприклад, «Порівняй героїв казок», «Яке право порушено», «Що добре, а що погано», «Східці правди (доброти, ввічливості)» та інші; -- ігри-стратегії та сюжетно-рольові ігри.

Необхідно зазначити, що процес усвідомлення дитиною себе як реально діючої особи перебуває під сильним впливом так званого ідеального самообразу. Він формується на ранніх етапах розвитку особистості в умовах позитивних емоційних контактів дитини з близькими дорослими, а також внаслідок ототожнення себе з героями казок, оповідань – носіями високих моральних якостей. Тому необхідно широко звертатися до творів художньої літератури та усної народної творчості.

Завдяки вмілому педагогічному керівництву можна спрямувати емоційне сприймання дошкільниками художніх творів у русло моральної та правовиховної освіти.

Особливого визнання серед педагогів здобула, звичайно, казка як доступний і впливовий жанр народної творчості. Казкові сюжети, побудовані на протиставленні добра і зла, їх боротьбі, містять яскраві приклади гуманної та антигуманної поведінки. Засуджуючи зло, викриваючи жорстокість, казки переконують у необхідності взаємин на засадах добра і гуманізму.

Тому пропонується читання творів художньої літератури, зокрема, казок із подальшим їх обговоренням. Доцільно проводити літературні ігри, які можуть бути як складовою частиною занять з художньої літератури, так і проводитися окремо як мовленнєві заняття на літературному матеріалі. У них може брати участь невелика група дітей, щоб кожна дитина мала можливість проявити свою ініціативу.

Наведемо кілька пропозицій щодо таких занять: намалювати словесний портрет дійових осіб; придумати інше закінчення казки; придумати сюжет, коли казкові герої змінюють свою поведінку, і їхні вчинки вже не завдають

болю, кривди, зневаги іншим; ввести в казковий сюжет нового героя; уявити себе на місці того чи іншого персонажа, передати його стан, почуття тощо.

Із старшими дошкільниками проводяться морально-етичні бесіди на такі теми: «Правила доброти», «Наші обов'язки», «Як я можу допомогти батькам», «Правила чесності», «Добрі та погані вчинки» та інші. Цікавим є метод використання умовних знаків «Права дитини». Як відомо, діти дуже люблять розваги. Розвага проводиться з метою узагальнення всього, чому діти навчилися. Добираючи їх, педагогам потрібно застосовувати матеріал, що має і правовиховну цінність.

Пісеньки, вірші, сценки ненав'язливо, образно вчать, що соромно лінуватися, бути нечупарою, ображати менших і слабших, казати неправду і т.д. Але треба наголосити, що без попередньої роботи педагога дитвора тільки сміється з «героїв» творів, не роблячи для себе ніяких висновків.

Отже, слід посилити емоційні акценти бесід – адже діти сприймають світ передусім серцем, почуттями, а вже потім розумом. Тому маємо про негативне завжди говорити з відразою, огидою, гнівом, презирством, а про позитивне – захоплено, зі щирою повагою.

У правовиховній роботі з дітьми доцільно також використовувати засоби театру. Як зазначають психологи, використання театру та елементів театралізованих дій розширює владу свідомості над емоційно-інстинктивною сферою людини. Мистецтво театру впливає не тільки на свідомість актора та глядача, а й на глибинні психічні процеси. Дитина не усвідомлює того глибинного сліду, який залишає в її душі знайомство з театралізованою виставою, участь у драматизаціях або театралізованих діях, а дорослий бачить «відгуки» благодійного впливу мистецтва в поведінці, мовленні, жестах вихованця.

Робота з підвищення правової культури батьків

Оскільки перші уроки стосунків із навколишнім світом дитина дістає в батьківському домі, через недостатність життєвого досвіду все, що вона тут спостерігає, сприймається нею як норма, як модель людських взаємин, еталон для власної поведінки.

Батьки повинні зрозуміти, що не можна вимагати від дитини виконання будь-якого правила, якщо дорослі самі не завжди ним керуються. Тому перед педагогами дошкільних закладів постає завдання – зацікавити батьків перспективою подальшого розвитку дітей, зробити батьків своїми однодумцями.

При цьому роботу з батьками потрібно спрямовувати на формування правового світогляду батьків та на активізацію їхньої уваги й підвищення інтересу до проблем захисту прав та гідності дітей. Родина і дитячий садок повинні гармонійно взаємодіяти на основі взаємної поваги і підтримки, дотримання прав та виконання обов'язків обох партнерів як однодумців.

Роз'яснюючи батькам важливість і норми морально-правового виховання дитини, потрібно постійно проводити просвітницьку роботу з батьками, яка включає:

- ознайомлення з положеннями Конвенції ООН про права дитини, із Законом України «Про охорону дитинства»;
- оформлення спеціальних стендів;
- організація виступів фахівців;
- відвідання дітей удома з метою вивчення соціально-педагогічних умов родинного виховання, ставлення батьків до своєї дитини, її емоційне самопочуття вдома (проводить соціальний педагог);
- анкетування батьків; залучення батьків до підготовки та проведення свят, розваг, виставок малюнків;
- організація зустрічей та бесід із батьками, чії професії покликані захищати права та безпеку в суспільстві;
- проведення батьківських зборів, індивідуальних бесід на тему морально-правового виховання дітей та дотримання прав дитини в сім'ї.

Робота з батьками охоплює коло питань з таких тем:

«Виховання дітей – спільна справа батьків і педагогів»; «Роль сім'ї у розвитку особистості дитини»; «Дотримання прав дитини. Обов'язки батьків. Конвенція ООН про права дитини»; «Вікові особливості дошкільника», «Етика стосунків у сім'ї»; «Типові помилки у сімейному вихованні»; «Культура спілкування»; «Наскільки самостійна ваша дитина»; «Щаслива сім'я. Яка вона?».

Підготувала вихователь-методист

Г.Безділь